

Abonamentul:

Prețul foii »Libertatea« e următorul: pe 1 an 8 cor.; pe 1/2 an 4 cor. Pentru economi, numai 5 cor. pe an! „Foia Interesantă“ ilustrată, și „Tovârșia“ să dau gratis, tuturor abonenților „Libertății“, pentru prețurile de sus. Pentru România pe an 25 L.

LIBERTATEA

Apare în fiecare Sâmbătă.

Inserțiuni: 1 pagină 60 cor., 1/2 pag. 30 c., 1/4 pag. 15 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe ori, să fac reduceri de taxă.

Inserțiunile ca și abon. să plătesc înainte. Manuscripte nu să dau înapoi.

O hotărâre cuminte.

Hotărârea învățătorilor din Zarand, de a ține școala cu neștiutorii de carte, aducându-i și pe ei la lumină.

Săptămânile acestea s'au ținut în archidieceza gr.-or. română de Transilvania aproape în toate trațele protopopești conferențele învățătoresști, sfaturi la cari să adună an de an învățătorii din fie-care protopopiat, pentru a desbate unele altele din trebuințele școlai noastre populare, și a chibzui cu toții împreună, ce și cum ar mai fi de făcut, ca școala să dea roade tot mai bune în popor, întru răspîndirea științei de carte și a cunoștințelor folositoare poporului. Că mai mulți ochi văd mai multe, și mai multe capete mai bine judecă și pot iscodi cele de lipsă vieții.

Despre o știre foarte vrednică de laudă ni-să da veste dela adunarea învățătorilor nostri din Zarand, întruniți în conferența lor anuală, și anume: Dl Ioan German, inv.-catechet în Brad, a propus, și conferența a primit cu plăcere hotărârea că:

„Învățătorii din tractul protopresbiteral al Zarandului, iau asupra-și de bună voe obligămintul, de a ține cursuri (școală, lecții) de cetit și scris cu cei-ce nu știu ceti și scrie, din comunele lor, începînd din Octombrie, până la sfîrșitul lui Februarie, cel puțin de două ori pe săptămîină!“

Iată o hotărâre, care face să lumineze în sufletele noastre dulcea nădejde, că nu perire, ci încă și mai mare inviere ne glăsuește din viitor!

Că dacă hotărârea aceasta nobilă să va urma cu toată tragerea de inimă de către cei chemați, și dacă pilda Zarandului o vor urma și celelalte protopopiate românești, neunite ca și unite, — apoi Dzeu ne va ajuta, ca în scurtă vreme să ajungem a scărița la jumătate numărul neștiutorilor de carte, — iar cînd știutorii de carte vor fi printre noi îndoit și întreit de mulți, întregă lupta noastră pentru cultură, pentru limbă, pentru lege și pentru înălțarea poporului și scuturarea jugului păcătos ce i-l apasă pe grumaz o mână de politici nemernici, — va fi dusă cu întreită putere și izbîndă înaintea!

Învățătorii din Zarand! Dzeu v'a luminat ca să aduceți această hotărâre! Hotărârea voastră e cel mai înțelept răspuns dat legii școlare alui Apponyi. El stingerea științei de carte românească o fîntește. Voi cu vrednicie ziceți: Tocmai pentru aceea haidați fraților la muncă îndoit de înteiță întru răs-

pîndirea cărții românești chiar și la cei trecuți peste anii de școală, și rămași fără carte!

Hotărârea voastră e un înțelept răspuns la chemarea ce vi-s'a făcut prin adunarea dela Băiță, unde unul dintre vorbitori, preotul Ioan Moța, spunea ca un program de luptă în viitor:

„De azi încolo fiecare părinte român, fiecare mamă română, care știu carte, sunt datori a să face dascăli în cercul din jurul lor! Fiecare Român ce știe ceti, va lua iarna în afară de fiiul său, pe nepotul său cutare, ba pe copilul vecinului cutare, și va ținea cu el un fel de școală, învățîndu-l și pe acela a ceti bine românește! Așa că unde azi am avut un dascăl român, de azi încolo să avem 20, ba 30, și mai mulți. dascăli și dascălițe de voe bună, apostoli ai învățării de carte românească! Și fiecare să-și țină de mîndrie a sa, a putea arăta primăvara, că iacă și eu am învățat în iarna asta pe un copil, pe o fetiță, al său ori al altuia, carte românească! Vor face apoi pe toți să ajungă a ceti o foaie ori carte bună, din care să cîștige și mai multă dragoste de cetit și spor în știința asta!“

„Ba și copilul pe care școala ungurească l-a învățat a ceti ungurește, noii apostoli îl vor întoarce la adevăr, arătîndu-i că slova cutare, care ungurește a învățat că o chiamă așa, românește să zice așa. Și azi un pic, mâne un pic, îl duc și pe el la cartea românească, tocmai cu ajutorul cunoștinței de litere primite în școala statului, și-l fac să ajungă tocmai la contrarul dela aceea, ce școala maghiară nă-năjduia în taină, să facă din el!“

„În felul acesta dorința guvernului din Pesta, ca cultura românească, cunoștința de carte românească, să se stîrpească după aducerea legii nouă care nimicește buna școală română de azi, nu numai că nu să va împlini, ci această carte și cultură, să va chiar răspîndi și mai mult, dacă noi vom fi oameni vrednici și înțelegători ai chemării și datorinței noastre față de neam! Că tocmai legea asta trebuie să ne împinteneze a ne face unul fiecare apostol al cărții și culturii românești, răspîndindu-o cu mult mai mult încă, decît în trecut, și avînd toată grija, ca și copiii cari vor ajunge în școală ungurească, să-și agonisească negreșit și bine cartea românească!“

Voi, bravi dascăli, răspundeți în chip înțelept acestei calde chemări, voi dați cei dintîi pilda viută și frumoasă, de a păși pe calea cea adevărată a apărării naționale, contra primejdiiilor ce poară în sinul lor norii negri ce guvernul îi împinge spre ceriul națiunii noastre!

N'avem decît un cuvînt că-tră voi: Făgăduința ce ați făcut, trup să o faceți! Cu iubire și credință de fii, să lucrați în ogorul mărăcinos ce vi-ați pus de gînd, să desfundați, și lauda

întregului neam vă va acoperi! Și de toți bine va fi!

Iar' voi toți, cărturari români de pe sate! Nu așteptați ca numai dascăli să facă acest lucru! Faceți-vă și voi toți, mai ales unde nu aveți dascăl ori el nu ar lucra, dascăli de acest fel! Fie-care în jurul lui cu școala lui, pe întrecere!, — și atunci așteptați senini și fără teamă viitorul!

La Tron!

Hotărârea luată de sinodul din Arad, că Archiereii să plece acum cu plînsorea poporului român și la treptele înaltului Tron, — a fost primită și de Sinodul archidiecezan din Sibiu în ședința sa dela 16 Maiu n. Dl Partenie Cosma, merituosul membru al Sinodului a făcut propunere de acest înțeles, care propunere s'a dat comisiei școlare să vie cu raport asupra ei. Comisia școlară în ședința din 16 Maiu n. prin graiul referentului său dl profesor seminarial Demetriu Comșa, bărbat cu însemnat trecut, fost membru în comitetul național vechiu pe vremile Memorandului, — a propus Sinodului și sinodul a primit propunerea, hotărînd așa:

a) Sinodul își exprimă a-dînc simțita sa mulțumire Preasfințitilor Archierei și îndeosebi înalt P. S. Sale Dlui Archiepiscop și Metropolit Ioan Meșianu, pentru apărarea bărbătească a drepturilor și ne-afirmării noastre bisericești și a marilor noastre interese culturale;

b) protestează bărbătește în contra proiectului de lege școlar și a scopurilor ce urmărește;

c) roagă pe înaltpreasfințitul Domn Archiepiscop și Metropolit, ca împreună cu Preasfințitii Episcopi sufragani, să facă întrebuintare și de cel din urmă mijloc constituțional, recurgînd, în persoană sau prin adresă (în scris) cum vor afla de bine, până la treptele Tronului și cerînd tăgăduirea sancțiunii preînalte a planului de lege școlar.“

Sinodul dela Caransebeș ține totdeauna abia 2—3 zile. Dieceza e săracă, nu poate purta cheltuelile unor ședințe mai îndelungate. Așa s'a sfîrșit și astan deja Marți după Dumineca-Tomi, să vede că înainte de a fi ajuns și acolo hotărârea dela Arad și înainte de a fi avut timp să iee și ei o hotărâre la fel. A adus însă și acest sinod o hotărâre care e un temeiul pentru pașii pe cari veneratul lor Archiereu să-i facă mai departe. În ședința sa de Marți adevă, a hotărît, la propunerea dlui dep. Cor. Brediceanu, că votează recunoștință archiereilor pentru pașii bărbătești ce au întreprins întru apărarea neatîrnării bisericești și a învățămîntului național, și îi asigură înainte pe Ar-

chiereii de alipirea sa și pentru pașii pe cari îi vor mai întreprinde în viitor, întru apărarea școlai noastre primejduite!

O hotărâre aceasta, care le dă mână liberă a face ori-ce pași vor afla de bine, avînd din nainte dată învoirea adunării frunțașilor bisericii.

Pe temeiul hotărîrii dela Arad, dela Sibiu ca și dela Caransebes, — biserica viie gr.-or., română, tot poporul acestei biserici, cu drept cuvînt așteaptă dela Archiereii săi, să face negreșit și în persoană, calea grea și pentru ei spinoasă, de a merge la Tron și a așterne acolo rugarea și plîngerea măchintului popor românesc!

Vor merge, ori nu vor merge?

Lumea stă acum în așteptare încordată să vadă ce vor face Archiereii gr.-or. români? Vor merge ori nu vor merge la Maestatea Sa Regele apostolic al țării și împărat, să-l roage cu graiul lor cuvios și plin de îngrijorare, ca să nu lase să se dea această cumplită lovitură luminării poporului român, chiar în aceste veacuri zise ale luminei?!

Un pretin al foii noastre din Sibiu, ne scrie, că poporul nostru va trebui să înghiță gălușca de desamăgire, că archiereii nostri nu vor merge la înaltul Tron, nici după vădita arătare de dorință a credincioșilor lor!

»Ei, ni-să scrie, să vor mulțumi a înainta o scriptă către Maestatea Sa, hirtie ce nici n'are să vadă față Maestății Sale, ci să înfundă în cea Cancelarie de Curte, — ca multe altele.«

Ne face durere de inimă această cobe urită și mult am dori ca corespondentul nostru proroc mincinos să rămână.

Vom vedea în scurt ce va fi. Prea sfințitii Archierei însă, numai călcînd vădita voință și dorință a poporului credincios lor, care li-s'a arătat în atitea adunări populare și în Sinoadele acum ținute, — pot face aceea, ca să nu să ducă în persoană! Și zilele grele sunt! Și astfel de călcări pe sentimentele turmei cuvîntătoare, nu e bine să se facă!

Inimile bune răspund.

— Pe altarul culturai rom. —

- Din Valea-Bulzului s'au adunat pentru gimnaziul din Brad și s'au trimis spre administrare ven. consistor din Sibiu, următoarele sume: Nicolau Cristea, par. . . cor. 10.— Dionisiu Câmpean, . . . » 1.— Ștefan Dușa lui Antonie, . . . » 1.— Simion Rusan, . . . » 1.— Marina Avram a Nutului, . . . » —40 Ana lui Nuțu Avram lui Georg, . . . » —40 Susana lui Gavrilă Boandea, . . . » —40 Măriuța Dușa, prescurarița, . . . » —60 Todor Țibea lui Georg, . . . » 1.— George Boandea, cu soția Agafia, . . . » 2.— Marinalui Ioan Câmpean, a Craiovi, . . . » —40 Onisiu Avram, cu

- soția Marina, . . . » 1.— Petruț Turc lui Nic., . . . » —20 Ioan Păcintă lui Ioan, . . . » —40 Nicolae Avram lui Georg, . . . » 1.— Grigorie Boandea, . . . » —40 George Fidiguț, . . . » 1.— Maria lui George Fidiguț, . . . » 1.— Maria lui Avram Clonța, . . . » —40 Todor Zaharie lui Ioan, . . . » —40 Nicolae Câmpean a Ilenii, . . . » —50 Maria lui Petruț Turc l. Nic., . . . » —20 Marina Pușcău, . . . » —30 Măriuța Dușa a Onului, . . . » —20 Isidor Plăcintă, . . . » 1.— Emilian Țibea lui Georg, . . . » 1.— Nicolae Țibea lui Iosif, . . . » —40 Andreiu Clonța, . . . » —30 Macaveiu Avram, . . . » 1.— Candin Muntean, . . . » —60 Vasile Zacharie a Gafii, . . . » —20 Ioan Câmpean lui Dionisie, . . . » 1.— Macarie Banda, . . . » —20 Nistor Hang, . . . » —20 Todor Truța, . . . » —20 Iustin Zaharie, . . . » —40 Gligor Turc l. Filimon, . . . » —20 Petruț Pecurariu, . . . » 1.— George Plăcintă lui Costandin, . . . » 1.— Ioan Plăcintă lui Petruț, . . . » —50 Nicolae Plăcintă a Lungului, . . . » —60 Macarie Câmpean l. Macavei, . . . » —20 Nicolae Câmpean l. Avram, . . . » —50 Ioan Zaharie lui Ilie, . . . » —40 Paraschiva Fidiguț l. Constandin, . . . » —30 Ana Banda lui Damian, . . . » —20 Anton Mertan cu soția Marina, . . . » —40 Vasile Miclea, . . . » 1.— Din cassa bisericii, . . . » 5.— Trifon Berbecu, . . . » —20

Suma 43 cor. 20 fl.

Așa? Adecă nu sunteți așa de — fericiți?

— Tinguire de Rusalii! —

Din privilegiul Rusaliilor apusene, foile din Pesta s'au dat pe cufundare în gînduri asupra pogoririi duhului sînt peste neamuri, și cercetează, care după cum o luminează duhul, că adecă asupra Ungariei și mai ales asupra politiceii noului guvern, oare ce fel de limbi să pogoară din ceriuri? limbi de lumină, ori limbi de foc și pîrjol? Și cele mai multe conglăsuesc în aceea, că — limbi de foc și de pară, cari mai curînd ard năzuințele „națiunii“, decît să le lumineze și să le dea puteri nouă!

Iacă de pildă ce scrie de Rusalii, clopotul cel mare al guvernului „național“, „Budapești Hirlap“:

„Naia (corabia) țării noastre — zice între altele, să zbate printre multe năcazuri și primejdii, căci națiunea noastră are mulți dușmani

în afară și în lăuntru, și nu are adevărat pretin bun, poate nicăiri în lume!

„Pe de-o parte puterea împărătească ce ține la întruparea împărății austriace centralizate, e aceea, care ne ține legați (pe Unguri), și nu ne lasă să ne întorcem toate puterile contra dușmanilor nostri din lăuntru!..

„De altă parte din greșelile timpului trecut, stăm azi în față cu mișcarea Croaților, cu a naționalităților, cu lupta de classă stîrnită de socialism, cu marea nemulțumire a poporului, izvorînd din acestea; cu emigrarea (părăsirea țării), și cu venirea în lăuntru a altora (a cetelor flămînde de Jidovime, alungată de prin Rusia și Galiția!), care nu e mai puțin primejdioasă ca emigrarea! — două lucruri cari amenință a schimba cu totul fața țării (adecă plecarea din țară a vechilor buni și supuși locuitori, și venirea puhoiului jidovesc în noul său Canaan, Ungaria).

„Roadele păgubitoare a ațtărilor socialiste, ștraic-urile (grevele), înrăutățirea rodii pămîntului, creșterea aplicării spre ne-lucrare, lipsa brațelor lucrătoare, scumpetea, și ceea-ce e în legătură cu asta: îngreunarea putinței de traiu, care apasă mai ales pe cei mici, sărăcimea, — acestea fac cit pustii-riile unui răboiu!“

Și spune apoi, că speriați de toate aceste arătări, cari nu-s năluci, ci-s adevăr, — sunt mulți, chiar între Unguri, cari așteaptă numai potopul: finis Hungariae!

„Așadară năcazuri sunt destule, fără îndoială!“ zice hirlapul, și cearcă să se mîngăe, și nu prea are cu ce, decît cu — vorbe goale, cu deșertăciuni, cum fi e obiceiul.

Din tot articolul însă, reese vădit, că nu-s așa de fericiți domnii cu puterea în mână, precum să arătau și să făleau. Din potrivă. Numai, cît pot, nu să arată! Iși fac curagiu cu aceea, că... viitorul totuși e al lor. „Națiunea mea, zic ei, cu glasul prorocilor lor, — numai viitorul va fi al tău“... (că timpul trecut și de față, nu au prea fost!).

Ba ar fi, dacă nu ați umbla după cai verzi pe păreți, ci ați căuta a mulțumi pe locuitorii țării și a fi fericiți împreună cu dînșii! Șicanîndu-i însă pe ei, iacă vă faceți și vouă viață amară!

Din Bihor.

— Adunare națională. Bihorul brav. —

Cu plăcere vă raportez despre o adevărată zi înălțătoare din viața națională a Bihorului, ziua de Dumineca-Tomii, cînd s'a ținut adunarea națională în comuna Tășad, (comit. Bihor, cercul Ceica).

A fost de față tot poporul din 20 comune, în număr de peste 3000 Firește inteligința din Orade, care n'a avut ce căuta la sinodul eparhial, de nou a stat rece de o parte. Dar' n'a fost nici o scădere. Urzitorul adunării, dl Dr. Dimitrie Lascu și de data asta a fost la culmea chemării. Nu se poate descrie însuflețirea ce a stîrnit în popor prin admirabila-i vorbire rostită în

adunare. Stăteau toți par'că în fața unei arături de sus, cu totul mișcați de cuvintele pătrunzătoare ce li-se spuneau, ca luminoase cetiri din evanghelia neamului! Și-a început vorbirea cu: „*Munții noștri aur poartă, noi cerșim din poartă în poartă*“, și a urmat până la fine pe coarda aceasta, apăsând toate celea după adevăratul mod de cugetare și simțire a acestui popor!

Adunarea a fost deschisă prin bătrînul, dar' însuflețitul naționalist Vasile Bica, notar în pensiune. A fost aclamat de președinte vrednicul preot Ștefan F. Todor (Tășad), notar harnicul tiner teolog Aurel P. Todor, iar' bărbați de încredere: Vasile Jurjuț, țărăn frunțas (Tășad) și primarul comunal Gavril Pașca (Valea-Mare).

Afară de Dr. Lascu a mai vorbit Vasile Babi, funcționar la „Bihoreana“ și învățătorul din Tășad Pantelie Bugariu. În deosebi e de însemnat vorbirea acestui brav învățător, care între altele a zis: „*Vă spun fraților, cu capul descoperit și cu fruntea ridicată, aci naintea lumii, că încît în schimbul pomenei dela guvern, mi-se cere lățirea întunerecului în locul adevăratei lumi, cultivarea sentimentului dela perzarea de neam în loc de alipire neclintită către nația mea și biserica mea națională, o clipă macar nu mă voiu îndoi să resping cu scîrbă acea pomă, fie macar de mii de ori mai mare, de cum e*“.

Fără comentariu. Vedem un adevărat model de învățător român. Trăiască Pantelie Bugariu! Trăiască părințele St. F. Todor și not. în pens. Bica. Trăiască bravul popor român din Tășad și jur!

Hotărîrea cetii și admirabilă tălucuită de Dr. Lascu, a fost tot cea dela Sin. Nicolau, cu deosebite, că după întimplările de atunci încoaci, dl Dr. Lascu i-a mai adaus o parte. Și anume că:

„Adunarea acopere cu dispreț pur-tarea nedeamă a unor ministri și a partidelor guvernamentale din dietă față de deputatul național Dr. Alexandru de Vajda-Voevod, pe care li asigură despre neclintita alipire!“

„Adunarea își exprimă sincera mulțumită acelor archierei români, cari și pîn'aci și-au împlinit datorința respingînd atacurile în dreptate contra școlilor românești prin legea lui Apponyi. Totodată, înșă își ține de datorință să reprobeze finuta slabă a Episcopului român din Lugoj, pe care acesta a manifestat-o în casa magnaților în legătură cu desbateră acelu proiect.“

Cere ca archierei să meargă la Tron. Cere marea adunare națională!

După adunare am fost poftiți cu toții la masa părintelui Ștefan F. Todor, dimpreună cu mai mulți țărani frunțasi, ceea-ce a făcut cea mai bună impresiune în popor.

Mare laudă pentru noi.

Un domn ajuns sus între Unguri, Emil Rombauer, care a fost director al gimnaziului unguresc din Crașov timp de 25 ani și apoi a fost înaintat ca director suprem de școale, a ținut zilele trecute o conferență într'o adunare de învățați unguri în Pesta, arătîndu-și părerea sa asupra maghiarizării prin școale. În postul său de director de gimnaziu, el a putut vedea cu ochii timp de 25 ani roadele școalei maghiare asupra elevilor nemaghiari și așa vorbește cu temeinică cunoștință de cauză.

Și Rombauer le-a spus Ungurilor săi așa: Politica de maghiarizare prin școale, e o încercare zadarnică, care a dat bancrot și prin probele de până

azi. Au învățat naționalitățile și învăță ungurește, dar' prin asta nu s'au prefăcut în Maghiari, dimpotrivă chiar dintre aceștia s'au ridicat cei mai răi de gură agitatori!

Și Rombauer le dă un sfat Maghiarilor, dacă vor să se vire și în inima neamurilor nemaghiare: să nu le silească pe acelea, a învăța limba ungurească. ci Ungurii să învețe limbile nemaghiare, ca prin asta să se apropie de ei și să-i ciștîge, să-i cucerească cu buna, cu purtarea fină, nu cu sila, nu cu ruda cea mare!

Nu mai încape indoială că sfatul lui Rombauer e singurul primejdios, și e singura politică de care am avea și noi griji, dar' norocul e, că Ungurii nu vor să audă de el nici ca cit! Vorbînd despre mărturisirea asta sinceră, neobicinuit de sinceră și deschisă, a patriotului Rombauer, — șolomonarul lui „Bud. Hirl.“, prorocul Benedict Jancso, scrie în numărul de Rusalii al numitei foi:

„Acest ales silp cultural de stat, care a fost 25 ani director de gimnaziu în Brașov, zice prin asta, că politica în înțelesul căreia edificarea statului național maghiar a-țîrnă dela răspîndirea limbii maghiare, a cărei mijloc de frunte e școala, — această politică a dat bancrot. De ce să fi dat bancrot? să întreabă sîngerat Jancso și hirlapului lui. Pentru aceea, pentru-că deși am învățat pe naționalități ungurește, Unguri tot n'am făcut din ele, ba chiar dintre aceia s'au ridicat cei mai aprigi „agitatori“ naționaliști?“

„Dar' oare, întreabă dl Jancso, Nemții, Slovaci, Ruteni, nu-și dau cea mai mare parte din inteligența lor trecută prin școli, maghiarizîndu-l? Ba în parte și Sirbii fac așa!“

„Ce a maghiarizat până acum capitala (Budapesta), orașele din țară, apoi pe Șvabi (Nemți), pe Slovaci, pe Ruteni, pe Sirbi? Școlal!“

„Dar' Rombauer țîntește îndeosebi la Români cu vorbele sale... Etc.“

Ni-i destul. Am scos la iveală aceste sire din scrisese șolomonarului Jancso, ca cea mai mare laudă la adresa neamului nostru românesc și a fiilor cu carte a națiunii noastre!

Că iacă până și un șovinist dela rudă ca cel dela „Bud. Hirlap“, vorbind de spurul cel face pe ici pe colo maghiarizarea, pe Români nu-i poate pune în șirul celor-ce, pentru ciolane ori ciolănele de ros, s'ar da maghiarizării, cum să dau prăpădiții de Ruteni, — și o parte, din ce în ce tot mai mică, dintre Slovaci și Șvabi și ceva Sirbi!

Dar' nici dintre Slovaci, Șvabi și Sirbi, nu s'or mai da mulți, căci duhul național trezit așa de viu, îi reține și pe fiii lor tot mai mult în postul de străji ele neamului, în jurul vetrei naționale!

Aceasta să vede zi de zi din faptul, că printre Slovaci, cari scăpătaseră într'o vreme, să ridică tot mai mulți și mai îndrîjiți naționaliști.

Tot asemenea printre Nemții de prin Bănat și Ungaria.

Nu va trece încă mult, și nici cu atîta nu vă veți mai putea fălă, păcătoșilor dela cele hirlap-uri, cu cit vă mîngăiați azi!

UNELE—ALTELE

Știre frumoasă.

„Tribuna“ află, că I. P. S. S. Metropolitanul Dr. MIHALI dela Blaj, are de gînd să cerceteze în curînd pe I. P. S. S. Metropolitanul METIANU dela Sibiu, pentru a căuta să găsească înțelegere cum ar fi a să face împreună pașul de întrevinire la Tron, contra legii școlare a guvernului.

Dzeu să-i lumineze, ca hotărîre plăcută tuturor inimilor române să iee!

Iar' o asudare, pe nimic.

Am scris în numărul nostru 18 și în alții, truda cea grea ce-și fac procurorii dela Cluj în alergarea după „agitatori“ valahii. Tot asudă săracii. Și dacă vād că nu pot găsi „agitatori“ cu vină, prînd pe cite un ziarist român și fără de nici o vină și-l hărțuesc pe la cel tribunal din Cluj. Insași senatul judecătōr că intru-cît cel prins are ceva clenciu de ce să se lege procurorul, ori nu are, e silit adesea să spună procurorului: apoi tu n'ai ochi? nu vezi că omu ăsta n'a făcut nimica? De ce-l aduci naintea mea? Dă-i drumu!

Așa a făcut cu noi dela „Libertatea“, apoi cu cei dela „Unirea“, că ne tragea cu puterea, tot asudat și gifăind de alergare după noi, și tribunalul ne-a lăsat liberi ne-aflînd că am fi greșit ceva.

Acum așa păți aprigul gonaciu din Cluj cu „Telegraful Român“ din Sibiu.

Îi trăsese și aceluia un proces. Dar' tribunalul în ședința sa din 22 Maiu n. iar' i-a zis procurorului: omule, dacă n'ai de lucru, la ce-ți faci? Nu vezi că nici aci nu-i nici o vină? De ce l'ai adus pe ăsta? — Și a oprit urmărirea mai departe a redactorului „Telegrafului“, respingînd pe procurorul cu cererea lui de a face proces.

Unele guri rele însă spun, că ăsta ar fi un poclon special dat „Telegrafului“ pentru-că în timpul din urmă s'a burdeșit rău.

Jos cu granițele politice?

Tare interesate să arată zorile lumii viitoare, privită după felul de vedere și de judecată a socialiștilor. Ei zic: Nu am să mă leg eu de nici o naționalitate trăiască tot omul cu limba lui, cu nația lui, treaba lui, nu mă leg nici de religia nimănui, țînă-și care ce religie vrea, creadă ori nu mai creadă în ea, treaba lui, — eu un singur credeu am: așa cum e împărțită soarta în lume, nu e bine, că unii au prea mult, alții prea puțin. — Spre stricarea acestor stări de lucruri merg eu, și cel-ce vine cu mine, e fratelul meu, ori-ce limbă ar vorbi, de ori-ce religie ar fi, și în ori-ce țară ar locui! Nu cunosc eu, socialistul, granița de limbă, de religie, dar' nici granița politică, hotar tras de stăpînirile de azi a țărilor! Toți cei de o părere cu mine, din toată lumea, suntem frați, facem parte din o singură împărăție, cea a socialismului schimbător de stări nedrepte în lume!

Ca vină dovadă despre acest fel de gîndire al socialiștilor internaționali și faptul, că vorbind despre biruințele frumoase ale socialiștilor în Austria, socialiștii unguri din Ungaria, vorbesc prin foaia lor „Népszava“ nu ca despre biruințele socialiștilor nemți și cehi din țara vecină Austria, ci le zic: „biruința noastră în Austria!“ — nevrînd să mai cunoască nici o graniță politică, nici de neam, între socialiștii de acolo și cei de aici!

Cînd aceste vederi să vor răspîndi, precum e hotărît că au să se răspîndească, și cînd socialiștii vor ajunge a da ei înfașurare, zugrăveală statelor, — ce răsturnare

de stări, de granițe, de vederi vor mai fi pe lume, Doamne!

Duma, cere mustre la Pesta...

Să vede că cei din Rusia demult au simțit că guvernul din Pesta împrumută tot mereu cite ceva dela ei, numai la împrumutarea cnotei (biciul cu plumbi pe plesne pentru fericirii supuși) nu a ajuns încă, — și acum s'au gîndit să ceară și ei ceva împrumut dela cei din Pesta.

Așa spun foile, că ministrul rus cutare a cerut din Pesta planurile după care s'a zidit palatul die-dei ungare. Că vreau să facă și ei un palat pentru dieta ruscă. Și ci-că Wekerle îndată le-a dat planurile cerute și socotelile și a fotografiat palatul pe toate laturile și a lipit fotografiile pe cartoane frumoase și le-a trimis, pachet mare, la Petersburg.

Să și cere în Rusia, chiar acum așa ceva „țifraș“ unguresc. Că poporul rus nu mai știe ce să facă de fencit ce e. Vezi numai la „Din străinătate“ ce frumoase petreceri arangează. Peste acelea apoi numai un palat frumos ca cel din Pesta le mai trebuie.

„Cătră socialiști germani“.

Comitetul central al socialiștilor democrați din Pesta, convoacă pe 29 și 30 Iunie la Pesta Congresul socialiștilor de limbă germană, în care va dezbate: organizarea; apoi chestia dreptului de alegător și naționalitățile; presa și altele.

Însămnăm că în comitetul central socialist șed mai ales unguri, iar' aceștia nu cer naționaliștilor disprețuirea limbii proprii, ci iacă îi adună la sfat pe cei de o limbă, deosebit de-odată, și vor tracta cu ei în limba lor, despre trebuințele și nevoile partidului.

Partide cari în acest fel știu umbla cu popoarele țării, fără a le rănf simțămintele inimii, — ori place unora ori ba, ori vrea guvernul ori nu, — au viitor! Netă găduit și repede viitor.

Așteptăm cu curiozitate să vedem în ce fel să vor exprima despre dreptul naționalităților asupra votului și trebilor publice peste tot.

Din ale adunăturii.

În Magyarcséke partidul koșuthist avea președinte de onoare pe Soliman Inger, un koșuthist înflăcărat, pe cînd mulțimea stătea adăpostită sub aripile liberalilor pe atunci la putere. Acum că koșuthiștii au ajuns de-asupra, lingăii liberali de ieri, iute bușghiră sub steagul koșuthist...

Scîrbît de cele văzute, de curînd Inger invitat la adunarea partidului, a scris președintelui Vertan o scrisoare, în care îi zicea:

„Nu pot lua parte la adunarea de mîne a partidului, pentru-că de un an încoace (decînd adevăc koșuthiștii au ajuns la cîrmă) în partidul nostru s'au vîrit astfel de oameni, contra cărora eu am făcut arături criminale pentru înșelăciune, furt și alte crime grele. Și fiindcă aceste persoane au înfrîurire în partid și în fața poporului, sunt silit să vă fac cunoscut, că abzie (mă lapad) de slujba de președinte de onoare al partidului.“

Nu-i așa că i frumoasă adunătură aceea, despre care președintele de onoare poate scrie astfel?

România, își apără lucrătorii săi.

Avînd în vedere că foarte mulți lucrători din Ardeal și din Ungaria, de pe vremea asta încolo încep a curge val spre România la lucrul cîmpului, unde capătă plată mai bună ca aici în țară, dar' totuși fac prin asta scădere de preț la lucru pentru lucrătorii de acolo din țară, care altfel ar fi plătiți și mai bine, — guvernul României a luat

de data asta o hotărîre foarte crotitoare a brațelor lucrătoare din țară: a dat poruncă la granițe, că toți lucrătorii ce ar veni de peste hotare, să fie opriți la graniță și îndrumați înapoi!

Stăpînirea României vrea prin asta să silească pe proprietarii din țară a lucra numai cu lucrători de acolo și a-i și plăti mai bine! Ca un început al îmbunătățirii sorții poporului de jos!

Ministrul ung. de agricultură Darányi a și dat poruncă tuturor ofiților din Ardeal, să facă cunoscut oamenilor, să nu mai plece în zadar spre România.

Foaia socialiștilor unguri „Népszava“, vorbind despre acest lucru, își bate joc în cuvinte amare, de înțelepciunea guvernului românesc în asemănare cu a celui unguresc, în ce privește grija de soarta muncitorilor săi săraci. Ea scrie:

„Pentru-că puterile de muncă ce ar prisosi în România, să nu fie silit a porni în afară, guvernul a oprit venirea de muncitori străini la lucrul cîmpului.“

„Din Ungaria merg multe mii de lucrători în România. ăstan vor fi silit dar a sta și aceștia acasă, de nu și-o aduna catrafusele și n'or pleca la America.“

„Și România ci-că e stat orientat incult, iar' patrioții maghiari își numără țara cătră apusul luminat. De aceea și este guvernul nostru mult „liberal“ ca cel din România. La noi gazdele capătă tot ajutorul pentru aducerea de lucrători din Galiția, Ruteni și Poleci... Barbarii de Români își închid granița de ei, „cultii“ maghiari îi primesc cu brațele deschise și pe poporul propriu li silesc ori să plece din țară ori să guste bunătățile rînduilor economice de aici...“

Corespondență

Intia producție școlară în Mihăleni. Mihăleni, Maiu 1907.

Despre un bun început vă scriu pin comuna noastră Mihăleni, despre intia producție școlară ce s'a ținut la Dumineca Tomii pentru mobilarea școalei a cărei inițiativă a luat-o vrednicul paroch George Almășan și învățător provizor dimpreună cu subscrisul și cu epitropul Plaștea. Buna reușită a producțiunii atît materială cit și morală, este a să mulțumi intia activului paroch, carele deși în timp scurt, a instruat pe elevii școalei în cîntări în una și 2 voci, în declamări, dialoguri, Triloguri cu combaterea sărbătorilor băbești și a proceselor și programul destul de bogat a fost dus la deplină reușită. Cu o săptămînă să dase veste despre această producție școlară și despre scopul ei prin satele din jur, invitîndu-să preoții a participa la această producție școlară, cu frunțaș din satele lor, că vîzînd în frunțaș dintr'un sat să poată spune și celorlalți din sat, ce a văzut și ce a auzit, ca și ei să facă asemenea întru aranjarea cu copii de școală din satele lor.

În ziua producțiunii abia terminase parochul cu sf. slujbă la biserică și poporul începea a să aduna în curtea școalei. Au venit oameni și din comunele Blăjeni, Zdrapți, Crișcior, Brad, cînd apoi preotul s'a întretînut cu ei pînă la orele 3 d. a., conducîndu-i în școală și arătîndu-le tot ce avem pe sama școalei cîștigat din contribuiri benevole. Le-a arătat „Biblioteca școlară“ într'un duplicat frumos, pe care e scris „Prin lectură la cultură“, arătînd poporului însemnătatea cetirei de cărți în Dumineci și sărbători în loc de a ședeia în crîsmă și a bea țuică jidovească.

Încît privește înfrîurirea ce o au atari producțiuni școlare asupra

poporului, apoi putem zice că este foarte mare. Peste 200 țărani și țărăneri erau la această veselie, ascultînd cu drag la micii lor copilași, cari le făceau o sară de bucurie prin cîntările dulci în limba lor, a poporului. După producțiune epitropul — notar Pamfil Plaștea mulțumește dirigentului paroch pentru reușita sărbării, urînd-ui mulți ani în cariera sa apostolică, iar poporului laudă.

Dintre oaspeți cari au binevoit a contribui cu obolul lor întru reușita acestei producțiuni amintesc că din comuna Brad a întins mîna de ajutor următorii:

Dr. I. Papp, adv., 10 cor., Vasile Damian, ppresb. și deputat dietal, 2 cor., Dr. Pavel Oprișa, dir. gimn., Andron Bogdan, paroch, Ioan German, catech., Adam Damian, compt., Ioan Cutean, comerciant, Dumitru Man, hotelier, fiecare cite 1 cor., Ioan Ghișă, compt. II, 80 fil., Ștefan Albu, profesor, 60 fil., Savu Stănilă, paroch Ribița, 50 fil., Ioan Rusu, paroch Vaca, 50 fil., Aron Roman, paroch Luncoiul de sus și Ioan Fugăta, paroch Luncoiul de jos, fiecare cite 1 cor. — Total 22 cor 40 fil.

Din Crișcior: Ioan Perian, paroch, Iulius Papp, oficial, Petru Vărciu, comerciant, Kilin Mihaly, notar, Koh Geza, v-not., fiecare cite 2 cor., Barah Ernő, Schwarcz Gyulané, Piczek Sándor, Gállné, Nicolae Bexa, Buchner Ignác, Schulcz Lajos, Molnár Ferencz, Nagy Károlyné postameșter, fiecare cite 1 cor., Neti Mateiu Zdrapți, 1 cor. 50 fil. Total 20 cor. 50 fil.; Pavel Vraciu, par. Stănița de jos, Ioan Câmpean, par. Stănița de sus, Simion Ardeiu, paroch, Dupăpiatra și Ioan Borza, par., Dupăpiatra, fiecare cite 2 cor. Total 8 cor. Seara la cassă au intrat dela Pamfil Plaștea, not. cerc., si epitrop, cu fam. 10 cor., Klain Geza, intr. de drum, 6 cor., Nicolau Bedea, v-not., 4 cor., Georgiu Almășan, presb. și familia 4 cor., Azarie Florea, v-not., și fam. 4 cor., Bhernat Aron și fam. 4 cor., Dșoara Hermina Bota, din Brad, 2 cor., Ioan Uibariu, inv. Crișcior, 2 cor., Barcsayi Adolf, scriitor not. 2 cor., Simulesc Nicolae, primar, 2 cor., Simulesc Avram și familia, 2 cor., N. N. 1 cor. 90 fil., Ilie Polnan, Țeran Achim, Golda Anica din Brad, Rus George I. Iosif, Bedea George din Crișcior, Simulesc Crăciuna, fiecare cite 1 cor., Leahă George, 1 cor. 20 fil., Stănga Nicolae din Brad, 1 cor. 40 fil. Sume mai mici dela 10—60 fileri a încurs benevol dela ceilalți parochieni suma de 17 cor. 24 fil. Dela parochul Petru Stanciu din Blăjeni-Sat ulterior, 2 cor.

Total s'a încassat 122 cor. 64 fil. Din cari s'a spesat 60 „ 04 „ Rămîne venit . . . 62 cor. 60 fil. Dee bunul Dzeu ca acest început să fie spre învățatură, iară o oaspeți și marinimoși, contribuții primească mulțumitele noastre ca dela cel dintii început. — Trăiască poporul! — Trăiască conducătorii!

Nicolau Bedea, cassar.

Popa și — Jidovu.

Stimate Dle Redactor.

În prețuita foaie „Libertatea“ Nrul 21 din 5/18 Maiu 1907 sub titlul „Popa și — Jidovu“ bicuiții pe vrednicul (???) popă Goia din Sohodol pentru-că a adus și a așezat lipitoarea jidovească în casele sale. E bine, ca astfel de persoane uitate de chemarea lor în sinul poporului să fie puse la „index“, la ravaș, ca să știe fiecare să aleagă neghina din grîne.

Dar' dați-mi voe să mai aduc și eu pe un popă de acest fel naintea forului public român, ca pe un om slab, care pentru bani, pune pe jupinu pe capul sărmanului nostru popor! Acest popă, model Goia este sfinția sa popă g-c. Boca din Cigmău. Și această „față sfințită“ și-a făcut case fru-

moase în sat — dar' nu ca să șadă el în ele — ci pentru-ca să țină în ele crizma jidanul Preisig. Di părinte șade în casa parochială. Nu a fost destul ca un jidov în sat, sfințita față bisericească a pofit să fie doi Jidani. Frumos. Asta e vrednicia popii Boca! Dzeu să-i ajute și lui cum merită — iar' poporul să-l cunoască și prețuiască de acum încolo așa precum trebuie!

Dacă, sfințitule, ai vrut folos după casele cele nouă, să-l fi avut cu Dzeu, dar' de ce n'ai îndemnat și așezat în ele un fiu de-o lege și credință cu dta, și de ce un nou Jidan?

Vai de neamul cu astfel de luptători pentru înălțarea poporului.

Sau să zici sfințe părinte, ortac popii Goia, și cum te speli de păta cu care te-ai mîngîit singur?

„Lictor“

Din străinătate.

Conjurație contra Țarului.

O foaie engleză dase încă nainte cu vre-o 2 săptămîni știrea că în Rusia s'a descoperit, că mai mulți înși s'au juruit (cu măc' conjurației) contra vieții Țarului. Destul au ucis la generali, căpitani de orașe, și alți polițiști de-ai Țarului, acum pe el trebuie pusă mîna, — doar' învață macar următorul său minte a fi liberal, dătător de dreptate asupritului popor. Dar' cei din Rusia au desmîntit lucrul. Că șa, că pe dincoala, că nu-i drept.

Acum vin știri nouă. S'a descoperit o tăsătură întreagă și tare răspîndită de planuri de potopenie a Țarului. Ba ci-că nici nu numai pe el voiau să-l omoare, ci și pe fiul său, moștenitorul de tron, și pe fratele mai mic al Țarului. Au arestat pîn'acum peste 80 de persoane între cari și 50 femei.

Peste astea, Sîmbătă în 18 Maiu, au arestat, spre uimirea lumii, pe doi generali, pe Netejev și Kaulberg, ca fiind părtași la conjurației. Asemenea pe 6 ofițeri din garda de curte a Impăratului, și 32 soldați din aceeași gardă! Pe toți iau închis în ternița cetății „Petru-Pavel“. Și arestările să țin lanț, chiar printre oamenii de curte ai Țarului.

Spaimă mare a stîrmit știrea că poliția a descoperit în curtea dela Țarskoe-Selo unde e palatul împăratesc, mine subpămîntene adecă umpluturi cu dinamită, care să azvîrle în văzduh totul în clipa cînd le-or da foc. Prin descoperirea complotului, totul s'a zădărnicit de-ocamdată.

Țarul, nemulțumit, ci-că lapădă din slujba sa toate trupele de gardă, și aduce căzaci, cari să-l păzască mai cu credință.

Răscoală țărănească.

Poporul din Rusia ferbe de nou în mai multe colțuri ale țării. S'a pornit răscoale țărănești cam ca cele ce fuseră în România.

Proprietatea contesei Brenicke din comuna Pestoanoje a a fost arsă întreagă.

În satul Arnencovo țărani s'au adunat la sunetul clopoteilor și a dat foc la tot ce avea pe marea moșie de acolo, boerul locului. Au sosit trupe de Tatars și Cazăci, cu cari țărani s'au încăerat în lupte crîncene. Țărani au fost învinși de armată, fugind prin păduri și lăsînd în urma lor mulți morți și răniți.

În satul Șurabovo țărani răscoală, au făcut bogătanilor de acolo pagube de peste 100.000 pirjolindu-le tot ce aveau!

Mai nou s'au răscolat în comunele Nassakina și Kootowka, și pe aiurea.

Și trimișii țăranilor din zeci de sate țin sfat, cum să pornească toți la un fel, după un plan, răscoala poporului.

Cam cum fu în România.

Răscoală în Arabia.

Din Abucher vine știrea, că triburile (semințiile) arabe dintre Eufrat și Tigru, sunt răscolate toate contra stăpînirii turcești. Potop și jăfue. Și stăpînirea turcească e neputincioasă a face rînduială.

Programul ministerului Sturdza.

România stă în preajmă de alegeri nouă. „Conservatorii“ căzuți dela putere, s'au însoțit cu „junimiștii“, spre a-și scoate și ei deputați în noua dietă română. Vor scoate însă puțini, fiindcă în acest partid s'afă mulți mari proprietari, cari nu prea vreau lărgiri mari de drepturi poporului.

Guvernul Sturdza dă următorul program:

Vrea întii chivernisire bănească bună; lipsele nouă, să nu le copere cu dări nouă, ci cu cruțări! Vrea școli bune, din cari poporul să se aleagă cu învățături practice pentru viața lui!

Vrea îmbunătățirea sorții poporului, prin aceea, că nu va mai lăsa ca bogătanii să se lege între sine, cumpărînd ținuturi întregi, pe cari apoi să sugă fără inimă pe țăranii!

Vrea, ca să stabilească o astfel de pace și facere de dreptate (la judecătoria) între țăranii și proprietarii bogăți, ca țăranii să fie răsplătiți după vrednicie pentru munca lor, ca se poată trăi cinstit.

Și acest pogram, zice guvernul, am să-l duc în deplinire cu aceeași asprime (față de bogătanii ce s'ar împotrivi lui), cu care am pășit și față de țăranii pînă i-am liniștit.

Cu acest pogram de sigur va ieși biruitor cu bine din lupta alegelrilor, — deși și celalalt partid are nădejdi, căci bogătanii ce li spriginesc, își tem tîhna și s'or încorda să-și trimită „apărători“ în dietă pe cînd vor veni legile cele nouă pentru regularea stărilor țăranilor față-cu proprietarii

Candidează, cu program lib. popular, și dnii N. Iorga, A. C. Cuza, etc.

NOUȚĂȚI

Inchiderea birturilor.

Comuna Brad a hotărît închiderea crîșmelor și Dumineci și sârbători, pînă la amiază, și a oprit a se face jocuri în crîșme. Comunele Cebea, Mesteacău, Căraciu, Ribîța și Junc, au hotărît închiderea tuturor crîșmelor în Dumineci și sârbători ziua întreagă!

Rișcanii cei vestiți, acum s'au purtat rău. La sfaturile unui fost birău Azare Henț, ori mai bine la ale jidanului, nu s'au învoit să le închidă crîșmele, zîcînd că acolo ne „cultivăm cu toate“ și acolo ni-să „cultivă fetele noastre“... Săracă cultură!

Prelegere economică-culturală la Romoșel.

Despărțămîntul Orăștie al Asociațiunii, combinat cu Reuniunea Economică, au arangeat Dumineca trecută prelegere economică-culturală în Romoșel. Popor numărös, interes viu la inteligența ca și la poporul din loc.

Prelegerea s'a deschis în luminoasă și frumos împodobita biserică gr-or., prin dl I. I. Lăpădatu, directorul „Ardelenei“, care a arătat ce așezăminte bune și de fotos sunt și Asociațiunea și Reuniunea

noastră Economică, a căror trimișii au venit să împărtășască poporului unele din cunoștințele lor ținătoare la înflorirea bunei stări materiale ca și sufletești, a neamului.

Di Const. Baicu, directorul școlii române din Orăștie, a preles apoi liber, întemeiat pe cunoștințele sale practice, despre folosul pomăritului, ca un ram economic, ce mai ales la Romoșel ar putea fi baia de aur a satului, că aici climă ajută roada pomilor ca rar aiurea, și nițică știință pusă încă în lucrare și o întovărășire pentru expedarea și valorizarea poamelor, și iacă satul ar avea un foarte bănos izvor de venit.

Din biserică poporul a trecut apoi în spațioasa școală, unde totul era pregătit pentru o prelegere cu skiopticon. Di preot I. Moța a vorbit despre neamul românesc ilustrîndu-și cu chipuri de lumină spusele sale.

Eșînd apoi din școală, unde prea ne încălzisem, afară în liber, în curtea școlii, dl I. I. Lăpădatu a închis prelegerea cu o frumoasă vorbire de încheere, care a plăcut mult.

Poporul a rămas — așa spuneau, — deplin mulțumit de prelegere. Di preot N. Roman a mulțumit cu frumoase cuvinte prelegătorilor, dorînd să-i vadă cit de des în mijlocul poporului ca slujitori ai culturai și povățuitori la spor în economie!

Cea mai apropiată prelegere va fi la Orăștie, Duminecă în 2 Iunie n. din privilegiul adunării generale a Reun. Economice.

Mustele columbace,

spre marea neplăcere a economicilor, au ajuns în ținutul Orăștiei, așezîndu-se în straturii groase pe iarba unor hotare. Aflăm că la Gelmar și la Costești au perit deja mai multe vite, înveninate de aceste primejdioase musculițe.

Sărire de tren din șine, cu moarte de om.

În 14 Maiu n. trenul ce mergea dimineața la orele 4 spre Petroșeni, a sărit din șine în aproape de stația din Livadia. Mașinistul Petru Noell a căzut așa de nenorocit din tren, ajungînd cu picioarele sub roatele lui, că trenul i-a rupt amîndouă mîinile și picioarele de pe la jumătate. Între chinuri cumplite, bietul om a murit după cîteva oare, lăsînd după sine o văduvă cu 5 copii mărunței.

„Institutul de credit și economii în Pui“

inițiat încă înainte cu vre-un an de zile, de dl adv. Dr. Toma Ienciu, sub numele de „Puiana“, nune respins de tribunal, — s'a înființat totuși. După-ce și tabla și celelalte instanțe judecătorești la cari bunul Român dl Dr T. Ienciu, a dat bărbătești recursuri contra hotărîrii tribunalului, care n'a vrut deloc să înregistreze noua bancă decît de i-o pune numele unguerește „Puividéki, — după ce și celelalte instanțe au pus degetul pe crucea trasă de tribunalul din Deva, — dl Dr. Ienciu a convocat adunare nouă, care a lăsat cu totul afară numele Puiana, și a zis noului așezămînt numai „Institutul de credit și economii din Pui“, înaintînd de nou tribunalului statutele spre întărire. Acum le-a întărit. Și institutul și-a putut acum începe lucrările. În 18 Maiu, n. c. s'a deschis și își urmează activitatea, care va fi spre netăgăduitul bine și folos al poporului din acel ținut, care pîn' acum trebuia să alerge după împrumuturile de lipsă pînă departe la Hațeg și Petroșeni sau la filiala Cetranei regn. din Pesta aflătoare și în Pui.

Suntem siguri că poporul nostru din ținutul Puiului, va îmbrățișa cu toată încrederea noul institut, care condus de oameni credincioși acelu popor, va însemna și el un paș de înaintare și întărire economică, în un ținut pînă aci prea părăsit de oameni și de vremuri.

Logodnă. Cu plăcere aflăm, că stimatul nostru amic dl Dr. Justin Pop, advocat în Deva, s'a fidațat cu d-soara Alexandrina Moldovan în Alba-Julia. — Cele mai călduroase felicitări.

— Dl Ioan Rad, învățator, în Str.-Sângeorgiu, și d-soara Victoria Pecurariu din Hunedoara, fidațati. — Dorim ferice.

Gendarmi în Hondol.

Ajungem să avem în tot satul o mică casarmă de gendarmi. Mai nou s'a înființat și în Hondol (dela Deva peste Murăș) un post de gendarmi.

Prelegeri pentru popor

au ținut Duminecă în 19 Maiu în satul Blăjeni (din Zarand): 1. Despre Asociațiune și lucrurile ei prof. Dr. I. Radu, 2. Urzirea neamului nostru, prof. T. Suci, 3. Soiriele mai alese de vite, prof. Dr. I. Radu și 4. Ingrijirea fînătelor, inv. I. Rusu din Cebea.

Cei 4 preoți din Blăjeni puțin s'au interesat, abia au adus din 4 parochii cam 150 țăranii. Nu s'au îngrijit nici pentru cele de lipsă la întunecarea salei pentru schiopticon, așa că nici chipurile n'au putut ieși cum să cade. — Mai ales preotului Hărăguș, la biserică căruia s'au ținut, să pare că nu-i place această luminare a poporenilor săi. Mai bine să fie ei oblađuții cei vechi, cari plătesc bine toate socotelile preotului.

După prelegere nici o vorbă, nici un îndemn dela preoți.

La 4 ore s'au ținut aceleași prelegeri în Mihăleni, unde e preot G. Almășan, un adevărat păstor. Sala școlii, făcută de vre-un an, la stăruința noului preot, în cea mai bună rînduială și curățenie, — tabele, mape, bibliotecă. La prelegeri satul întreg și deși Românii nostri cele mai de multe-ori după amiază sunt veseli, aci au fost cu luare aminte ca la sf. biserică. După prelegeri îndemnuri adevărate părintești dela preot.

Nepăsător de tot s'a arătat și preotul Comșa din Zdrapți și învățătorul la prelegerile din 12 Maiu, în satul său. Abia a adus 25 de țăranii.

Va da Dzeu și va veni vremea de vor întreba sătenii pe preot: Pînă cînd tot în întunerec, părinte?

Mulțumită. La petrecerea concert-teatru al „Reuniunii femeilor române“ din Hunedoara, ținută la 16 Martie a. c. n., au binevoit a supra-soivi următorii domni: Dr. George Dubleșiu 6 cor., Dr. Straus Arpad, Amalia Dima, Petru Șinca, cîte 5 cor., Petru Nicoară, Augustin Dima, cîte 4 cor., Vasile C. Osvadă, Nicolau Măcrea, Ioan Rimbaș, cîte 2 cor., Valeriu Beșan, George Dănilă, jun. Alexandru Dima, jun. Valer Popu, cîte 1 cor. 40 fil., Nicolae Boldingheca, 1 cor., Paraschiva Suci, 60 fil. N. N. 50 fil., Romulus Dima, Manó Neuman, N. N., Fercău Nicolae, Ianeș Radic, cîte 40 fileri.

Venitul al petrecerii a fost 7 cor. 40 fil.

Primiți și pe calea aceasta marimonoșilor mulțumita noastră.

Hunedoara, 22 martie 1907.

Comitetul arangiator.

Mari focuri de păduri

au fost săptămîinile astea. În 5 Maiu bunăoară, s'a aprins pădurea în hotarul comunei Roșcani, (îngă Dobra), arzînd aproape toate lemnele tăiate și prelucrate de pe 26 jugăre de joc, și anume 3000 bucăți tălpi de drum de fer și 2000 stîlpi pentru

băi. Paguba face peste 20.000 cor. Să crede că focul a fost pus.

Mare șicană.

Un anume Samuel Kauffmann picase acum de vre-o 4 luni la America. Cînd să pășească pe țărmul Americii poliția de acolo îi arată, că are poruncă dela poliția din Pesta să-l aresteze și să-l trimită napoi, căci e învinuit a fi furat un inel de aur. S'a zbatut omul, s'a plîns, a protestat, n'a plătit nimic. Aspra poliție americană l'a trimis în Ellis Island, unde trimite pe toți străinii netrebncii ori pătați ori primejdioși, pe lăpădături adecă, unde e pază pentru ei pînă să adună destui pentru a-i trimite de-acolo. După o săptămîină de așteptare aci, Kauffmann a fost pus frumos pe o corabie și trimis napoi spre Europa. Sosit în Bremen, l'au închis pînă să umbie scrisorile în țara lui în pricina lui. Două luni de zile au trecut pînă au venit hîrțile în rînduială ca să poată fi trimis mai departe spre Pesta, de unde îl cereau. O lună îi trecuse încolo spre America, una cu șezutul în purgatoriul american Ellis Island și venitul napoi, două luni închis în Bremen. La patru luni de zile să văzû iar în tericita Buda-pesta de unde pornise. Aci la tribunal îl închiseră iară pînă veni stăpînul inelului furat. Cînd văzû pe mult șicanatul om, cel cu inelul spuse îndată că astă nu i-a furat nici-odată nimic, nici nu-l cunoaște cine e, altul, un tînăr cu numele Kauffman e hoțul...

Atunci tribunalul constatină că pe Kauffmann numai „din greșală“ l'au prins și l'au adus napoi din America, a poruncit să fiă lăsat îndată liber. Poate pleca iară napoi. Frumos. Tare frumos.

Moarte.

Joi în 4/16 a. c. la 6 ore seara slobozindu-se un vifor puternic asupra comunei Călnic (comitet: Caraș severin), din mulțimea norilor intrunecoși s'a desprins un trăznec, care a pătruns în casa frunțașului cărturar de acolo Ioan Crina Damaschin și a trăznit pe fiul seu Petru, care tocmai voia să închidă fereștile la locuința lor.

Frecat cu oțet, Petru Crina Damaschiu, și-a venit în fire, dar de cătră ziuă la 3 ore dimineața, în chinuri grozave, și-a dat sufletul.

Acest tînăr țăran cu toate-că remăsele numai cu școala de sat, dar prin cetitul mult, își însușise frumoase cunoștințe și numai anul trecut fusese dus în arestul Sege-dinului de cătră stăpînire unde a trebuit se împlinească o robie de 8 zile pentru o poezie a sa publicată în „Poporul Român“. Era un nîflăcărât naționalist.

Afară de părinții sei îl deplînge tînera sa soția și un mic urfan, precum și întueagă comună și jurul.

— Se doarmă în pace, iar sufletul lui blînd și curat, să-l sălășluiască Părintele ceresc în ale drepților lăcașuri!.

Hoți de biserici

au spart în 8 Maiu bisericile din Gothatea și Ulieș. Dintr'una au dus cu ei 10 cor., din alta 30 cor., ce să aflau în lădița din biserică.

Din public.

Unui vătămător voinic!

Di Iosif Mallas, la 19 Maiu, după amiază, înaintea mai multor domnișoare, a cutezat a mă vătămă iarăși, în modul cel mai bătăran, Cuvintele vătămătoare, din întîmplare, — fiindcă asta s'a întîmplat aproape de locuința mea, — le-am auzit și eu însumi. Urmarea firească a fost, că i-am cerut dare de seamă pentru vorbele lui, satisfacția cavalerescă. D-sa însă, pe cît a fost de voinic a mă vătămă, pe atît de mult i-a lipsit tîria morală pentru a-mi da satisfacția. Iată în-

cunoștințarea încredințării mei ce i-am trimis vătămătorului:

„Stimate Amice!

Din încredințarea ta am cerut dela dl Iosif Mallasz deslușiri, respective satisfacție pentru ofența comisă față de tine, în 19 l. c. după amiază.

Di Mallasz însă, a declarat dela început, că el secundanți nu-și va numi și altă satisfacție decît o esplanare verbală, — în senzul căreia el nu a avut intențiunea să te ofenzeze, — nu dă.

Asta țî-o aducem la cunoștință cu observarea, că noi considerăm chestia din partea ta de isprăvită, după toate regulile cavaleresti.

Cu deosebită stimă: Dr. Augustin Deak, m. p., Simion Vlad m. p., — Dat în Orăștie, la 21 Maiu, seara la orele 8., 1907 st. n.“

Și acumă întîia-dată, dar' și pe urmă în viața asta, un singur sfat îți dau voinicosule vătămător: Acuma odată mă îndestulesc cu publicarea rîndurilor acestora, dar' să nu te îndemne încă odată ingerul cel rău să mă mai vatemii iară, pentru-că apoi voiu ști cum să-ți răsplătesc după cît vrednicești dta.

(89) 1-1 Alexandru Kiss

Nu-s bani aruncați.

Pentru Emulziunea-Scott poți da liniștit banii, căci banii aceștia sunt în bun loc, fiind sănătatea bună, robustă, mai scumpă decît bogăția. Emulziunea-Scott conține cel mai bun oleu medicinal de pește norvegian și la prepararea ei s'a folosește cea mai bună calitate a acestui oleu de pește. Procedura de fabricațiune Scott, e rezultatul unor experiențe și studii de peste 30 ani. Productul are efect extraordinar și aduce rezultate rezezi la delăturarea boalei sau la înfrîngerea urmărilor distrugătoare ale boalei. Cu untură obicinuită de pește, nici pe departe nu obțini rezultate așa de favorabile și sigure, ca și cu Emulziunea-Scott.

Sămnul că „Emulziunea-Scott e originală, e marca „peșcarul ducînd pe spate o știucă mare“.

Emulziunea-Scott

(37) 16—28 să capătă în toate apotecele. Prețul sticlei originale 2 cor. 50 fil.

Să caută un companist

de rotărit, precepător la lucruri de sate, capătă uneltele și lemnele de lipsă.

Să se adreseze la

Michel Gustav, măstru rotar în Cuglir (Kudzsir, Hunyad m.).

Economie.

„Assicurazioni Generali“,

bancă de asigurări în Triest și-a ținut în 21 Martie a. c., a 75-a adunare generală a sa, prezintînd Lilanțul pe anul 1906.

Din privilegiul rar, că institutul își sârbează aniversara a 75-a dela înființarea sa, direcțiunea centrală a băncii s'a împărțit de multe ovațiuni cari i-au venit în forma cea mai cordială, din toate părțile lumii.

Din raportul ce avem înainte vedem, că în 31 Dec. 1906 sumele de capital asigurare pe viață erau 849.570.242 cor. 52 fil., și premiile incassate în decursul anului 38.862.247 cor. 74 fil. Rezerva de premii a secției asigurărilor de viață s'a ridicat dela 23.657.486 cor. 07 fil., la 232.734.149 cor. 05 fil.

În ramul asigurărilor de foc, înțelegînd aci și asigurarea contra spargerilor și cea de sticlă, incassările, după capitalul asigurat de 15.386.704.734 cor., au fost 25.505.395 cor. 14 fil., din cari 9.306.044 cor. 45 fil., s'au dat pentru reasigurări, așa, că incassarea de premii curată a fost 16.199.350 cor. 69 fil., din care sumă 11.538.632 cor. 29 fil., au fost trecuți ca rezervă de premii pe contul anului viitor, libere de ori-ce îngreunare! Suma biletelor de premii sca-

Banca Națională a României.

SITUAȚIUNE SUMARA

1906 29 Aprilie.		1907 21 Aprilie. 28 Aprilie.	
ACTIV			
104.469.951	{73,962.451 Rezerva metalică Aur 80,546.962}	114.200.032	114.141.962
1.783.808	{30,507.500 " Trate Aur 33,595.000}	1.439.745	1.469.420
51.232.393	Argint și diverse monete	68.157.909	66.056.661
24.397.801	Portofoliu Român și Străin	29.779.101	29.481.196
11.999.876	{(*) Impr. contra ef. publice 10,518.100}	11.999.924	11.999.924
14.908.055	" " " " in cont curent 19,193.203}	15.931.570	15.931.524
2.910.292	Fonduri publice	3.265.121	3.265.121
5.770.058	Efectele fondului de rezervă	5.872.645	5.872.615
602.438	" " amortizarea imob. și material	639.482	639.261
620.832	Imobili	641.409	626.290
82.423.752	Mobilier și Masini de Imprimerie	101.863.317	97.557.897
17.660.491	Cheltuieli de Administrație	70.000	79.000
21.106.871	Depozite libere	26.218.422	25.949.298
339.886.618	" " ct provizoriu	21.162.756	22.662.322
12.000.000	Compturi curinți	401.241.433	403.125.897
21.266.042	Compturi de valori	12.000.000	12.000.000
3.158.004	Capital	22.726.229	22.726.229
220.144.000	Fond de rezervă	3.373.692	3.373.692
894.820	Fondul amortizării mobilelor și material	260.145.240	258.984.100
82.423.752	Bilete de Bancă în circulație	1.062.955	990.162
339.886.618	Dobinzi și beneficii diverse	101.863.317	97.557.897
	Depozite de retras	70.000	70.000
	" " ct provizoriu	301.241.533	403.125.897
	Compturi curinți		
	Scomptul 5%.		
	*) Dobinda 5%.		

dente în anii viitori, face 103.743.787 cor. 95 fil.

In ramul asigurării de transport încasările de premii au fost 3.916.243 cor. 74 fil. care după subtragerea reasigurării a atins cifra de 1.676.243 cor. 96 fil.

Pentru pagube societatea a lăcuitat în 1906? 34.650.665 cor. 27 fil.

Adăugind la aceasta pagubele ce a plătit societatea în anii premergători, reese, că dela înființarea ei până azi, societatea asta de asigurare a plătit pagube în suma considerabilă de 861.570.345 cor. 95 fil!

Intre fondurile rezervelor de câștig, cari fac la o altă 25.014.452 cor. 75 fil., sînt de scos la iveală în deosebi: fondul de rezerve de câștig prescrie de statute, care e de 5.250.000 cor.; fondul format pentru fluctuațiunea prețurilor hirtțiilor de valoare, care cu fondul special de 3.729.624 cor. 17 fil., s'a ridicat la suma de 17.013.704 cor. 71 fil.; e de amintit mai departe fondul pretensiunilor dubii de 160.000 cor., și rezerva imobiliilor, care cu adausul anului de față, face 1.119.637 cor. 54 fil. Afară de toate acestea mai există fondul de 1.471.110 cor. 50 fil., a cărui menire e, ca în secția asigurărilor de viață, să egaleze eventuala scădere a ctalonului de interese.

Toate rezervele și fondurile societății, cari sînt investite în valori de clasa primă, cu adaosurile din anul acesta, au crescut, dela 270.052.078 cor. 64 fil., — la 292.979.592 cor. 76 fil.,

adeacă un spor de venit curat al averii societății în un singur an, cu peste 12 milioane cor. (Și tot cam cu atît a crescut în timpul din urmă, această puternică societate de asigurare, în fiecare an)

- Aceste fonduri mari sînt investite
1. In averi imobile și pretensiuni întabulate. 51.530.990 cor. 71 fil.
  2. In împrumuturi date pe contracte de asig. de viață 22.590.292K 99 fil.
  3. Împrumuturi date pe hirtii de valoare depuse. 2.228.403.K.80 fil.
  4. Hirtii de valoare 201.268.234 K 28 fil.
  5. Cambii în portofoliu. 664.481 K.84 fil.
  6. Obligațiile asigurate acționarilor. 7.350.000.—
  7. Pretensiuni disponibile la bănci, bani gata, pretensiunile institutului, cu detragerea pretensiunilor creditorilor. 7.347.189 K.14 fil.

total 292.979.592 K. 76 fil.
Din acestea 605 milioane cor. în valori ungare.

Privind aceste cifre această stare de bogăție și această strălucită sporire a acestei mari bănci de asigurare, — o putem recomanda cu deplină încredere tuturor, pentru a-și face asigurările, de foc ori de viață, la ea.

Publicațiune.

Să face cunoscut că comuna Vinerea (Felenyér) dă repararea morii comunale din jos pe calea licitațiunii publice în 28 Maiu 1907 înainte de amiază, la 9 ore. Prețul de strigare numai al lucrului este 2204 cor. 44 fil.

Vinerea, 21 Maiu 1807.

Primăria comunală.

Licitațiune publică.

Comitetul parochial gr.-or. din comuna Cioara (tractul Sebeșului) dă în întreprindere edificarea bisericii gr.-or din loc pe calea licitațiunii publice minuende verbale, care să va ținea în localul școalei din loc la 9 Iunie n. a. c., la oara 1 p. m. Prețul strigării e satorbit 17.227 cor. Materialele brute: peatra, varul, nășipul, cărămida și lemnul le pune la dispoziție comitetul. Licitanții au să depună vadiu de 5% Comitetului îi stă în drept a conrede cu lucrarea pe ori-și-care dintre licitanți fără a-și motiva procedura.

Planul și preliminarul, precum și condițiunile de licitare, să pot vedea la oficiul parochial.

Cioara, la 11 Maiu n. 1907.

(81) 1-2

Constantin Oancea m. p.,
paroch, președinte.

Galacteon Bica m. p.,
not. comit. par.

Nicolae Stănilă m. p.,
epitrop.

Cele mai bune coase pe lume sunt coasele »Bur« și »Japoneză«. Aceste coase sunt pregătite din oțel Svedian și se trimit numai cu garanță. Fiecare bucată care nu convine să schimbă gratis. Prețul coaselor: 75 cm. 80 cm. 1 frt. 10 cr. 1 frt. 15 cr. 85 cm. 90 cm. 95 cm. 1 frt. 20 cr. 1 frt. 30 cr. 1 frt. 35 cr. Adresa exactă: Grauer Mihály Kőbánya 13. Tot de acolo se pot procura cele mai bune briuri, prețul 1 frt 20, 1 frt. 50 și 2 frt. 50 cr. 7-20 (73)

A-ți auzit

de interesantele, anecdote ale învățătorului Emanuil Suci, despre cari scriu foile că au produs »risete și hohote« pe la zeci și sute petreceri populare?..

Amintesc pe scurt, că la o mare petrecere populară din Brașov, un dialog comic de alui Suci, după zisa »Gazetei Transilv.« din anii trecuți, a »stîrnit mari risete«.

In programa unei ședințe festive a teol. ped. din Caransebeș, a figurat și o anecdotă din acestea.

In Sibiu s'au recitat mai multe anecdote de Suci la ședințele literare ale meseriașilor români unde, după zisa »Foi Poporului« au stîrnit »risete și hohote nesfîrșite«. Apoi în Săliște, Rășinari, Avrig, Sighișoara, Agnita, etc. etc.

De vreți să aveți cărticelele cu scrierile acestea, atunci trimiteți 40 fil. în bani sau mărci postale autorului în Magarej u. p. Bürkös (N. Küküllő m.) și veți primi de prețul acesta unele sau altele din broșurile de care mai dispune.

In cancelaria subscrisului numai decît află aplicare

un candidat de avocat pe lingă condiții favorabile.

DR. TOMA JENCIU

2-3 avocat, Puș.

O femeie casnică.

Să caută o femeie din casă bună, pricepută la lucrurile casei precum și la ale grădinei, să știe ceti și scrie, în etate de sub 35 ani.

Pentru informațiuni mai detaliate a să adresa la »O. O.« în Zám, Hunyad m. post-restante.

„ARDELEANA“

Institut de credit și econ., soc. pe acții în Orăștie. FILIALĂ ÎN VINȚUL-DE-JOS.

Capital social K 500.000. Escontează cambii cu 6—7%. Fond. de rez. K 470.000. Credite de Cont-curent 6—7%. Totalul fond. K 970.000. Împrumuturi hipotecare simple 6—7%. Depuneri K 3.000.000. Plătește pentru depuneri 4 1/2 — 5%.

Cambiile firmelor și băncilor să escontează în condițiunile cele mai avantajoase, tot-asemena creditele de Cont-curent. Darea după depuneri o plătește Institutul. Depuneri peste 20.000 cor. cu termen de absicere mai îndelungat să primesc cu 5%. Depuneri până în 5000 cor. să pot ridica ori-și cînd.

Acoardă credite eftine pe hirtii de valoare (hirtii de stat, acții dela bănci, întreprinderi).

Împrumuturi pe anuități!

In timpul din urmă »ARDELEANA« institut de credit și economii în Orăștie, a introdus între lucrările sale de bancă și împrumuturile hipotecare cu anuități (la cari ratele sunt toate de o potrivă dela cea dintii până la cea din urmă, și prin urmare cele dintii rate nu's mai grele ca cele de mai tîrziu.

Aceste împrumuturi să dau pe proprietăți de pămînt din comune rurale și urbane și pe case din comune mai mari.

Împrumuturile cu anuități să dau pe durată de timp dela 5 până la 30 de ani. In cazuri excepționale și pentru împrumuturi mari, timpul de plată poate fi și mai mare ca 30 de ani.

Suma cea mai mică a unui împrumut de acesta hipotecar (pe întabulare) cu anuități, e 200 coroane.

Planurile de amortizare pentru împrumuturile cu acoperire hipotecară bună, să socotesc cu 6% netto, in anuități de jumătăți de an, al căror termen să stabilește la timpul in care cer împrumutătorii.

In caz de conversiune, adecă in caz cînd să schimbă datorii deja întabulate la alte bănci in împrumuturi nouă cu dobîndă mai mică, împrumuturile cele nouă sunt scutite de competențe de întabulare și de timbre. Tot asemenea sunt scutite de timbru și extrasele de cărți funduare, cari să cer pentru scopuri de conversiuni.

Cereriile pentru astfel de împrumuturi au a să adresa direcțiunii »Ardeleana«, institut de credit și economii, societate pe acții în Orăștie (Szászváros) și au a cuprinde:

- a) extras de cărți funduare cu datul cel mai nou și legalizat;
- b) foaia de catastru;
- c) libelul, eventual atestat de dare;
- d) atestat oficios de prețuire, in care fiecare parcelă și edificiu să fie prețuit deosebit; și
- e) eventuale contracte de vinzare ori cumpărare, de închiriere sau arîndare, dacă cel cu cererea are de aceea. In caz cînd să plănuiește a să da ca acoperire hipotecară edificii, e de lipsă să se înainteze și un atestat despre venitul acelor.

Pentru împrumuturile hipotecare simple, cari să dau in condițiuni tot așa de ușoare ca și cele pe anuități, să cer aceleași acte.

Informațiuni mai de-aproape, precum și sfaturi in afacere de împrumuturi hipotecare cu anuități, și peste tot in ori-și-ce afacere de bancă, — să dau in localul institutului »Ardeleana«, cu vorba, sau apoi prin postă, in mod gratuit.

Orăștie, 1907.

„Ardeleana“

Institut de credit și economii, societate pe acții

Pentru economi!

»Peronospin«. Mijloc aplicat cu cel mai mare folos in contra peronosporii, la stropirea viilor. Ne-de-asămănat cu mult mai bun și mai ieftin este in folosință »Peronospinul« decît piatra vinată.

Cu »Peronospinul« stropind viaa 1 hectolitr de apă vine la 60 fil. pecînd cu piatra vinată 1 cor. 60 fil., fiind piatra vinată foarte scumpă.

Ca fiește-care proprietar de viie să poată căpăta numai veritabilul »Peronospin«, dau favorul acela — că deja la comanda de 8 pachete trimis franco.

Prin întrebuițarea »Peronospin«-ului, viaa va fi hotărît mai frumoasă, boabele de struguri mai mustoase și ast-fel roada de vin mai bogată. Experiența a dovedit, că prin folosirea pietrii vinete, nu să ajung aceste rezultate, — probabil pentru aceea, că piatra vinată verzește peste măsură frunzele și prin asta abstrage din puterea și suctul viței. Praful de stropit al meu, face vița mai plină de viață și mai asigurată contra boalei de peronospora. Prețul unui pachet este 60 fil. »Peronospinul« este deja de 6 ani in întrebuițare cu cel mai frumos rezultat.

Revizătorii — comercianții capătă rabat.

Prav pentru îngrășarea vitelor cornute, porcilor și a cailor. Vacile dau prin întrebuițarea pravului acestuia lapte mai mult și mai bun. De mare însămnătate este pentru ori-care econom a întrebuița acest prav de îngrășare, căci prin aceasta să urcă valoarea — adecă prețul vitelor, porcilor și a cailor. Prețul este 60 fil.

Moartea cloșanilor și a soarecilor. Un prav sigur pentru stîrpirea acestora, Prețul 60 fileri.

Prav pentru ouatul găinilor. Prin întrebuițarea pravului acestuia, găinile ouă mai mult ca de comun — chiar și in timp de iarnă — pe cînd altcum nu ne ouă — sau foarte puțin. Prețul 30 fileri.

Unsoare galbină pentru păduchi la vite. Știut este, că vitele și porcii suferă mult de mîncărimea păduchilor, prin care mîncărime sunt reținuți in îngrășarea și dezvoltarea lor — ba chiar slăbindu-și, astfel încît in loc de a li-să ridica prețul chiar perd din valoare. De aceea, fiecare econom să întrebuițeze această unsoare — căreia îi e prețul 20 și 40 fileri.

Extracte pentru prepararea rumului și a diferitelor liqueruri. Cine voește a-și prepara rum și liqueruri foarte bune și ieftine, să întrebuițeze aceste extracte. Prețul pentru 1 litră 40 fil. Tot cu acest preț să capătă pentru rachiu de prune, trebere, șlibovița, borovickă și altele.

Toate acestea să capătă la

CORNEL DEMETER, apotecar in Orăștie. (Szászváros) 9-10 lingă bisericile evang. reformate.

